

Laudatio

Levinas Zorgpenning 2024

Het bestuur van de stichting Levinas: De kleine goedheid heeft besloten de Levinas Zorgpenning 2024 postuum toe te kennen aan:

Marius Buiting, NVTZ, te Utrecht

Veldhoven 26 juni 1960

18 september in Utrecht

Op 16 oktober had hij de Levinas Zorglezing 2024 zullen geven over: *"Iedereen verantwoordelijk voor de zorg. Naar een ecosysteem van de zorg"*.

De Levinas Zorgpenning wordt hem toegekend voor de actieve en inspirerende wijze waarop hij zich jarenlang heeft ingezet voor meer verbinding tussen het zorgsysteem en de burgers.

Het bestuur is van mening dat hij zich bewust/onbewust door het gedachtegoed van Emmanuel Levinas heeft laten inspireren. Dit betekent dat hij de principes en waarden van empathie, verantwoordelijkheid en ethiek van 'de kleine goedheid' in praktijk heeft gebracht.

Marius Buiting was van oorsprong arts en jurist. Sinds 2010 was hij directeur van de Nederlandse Vereniging van Toezichthouders in Zorg en Welzijn (NVTZ). In de periode daarvoor heeft hij zich meer dan 20 jaar beziggehouden met de kwaliteit van zorg op nationaal en internationaal niveau.

Het vormgeven van de rol van intern toezichthouders bij de kwaliteit was dan ook zijn eerste opdracht bij de NVTZ.

Naast zijn werk voor de NVTZ bekleedde hij diverse andere maatschappelijke functies zoals voorzitter ZONmw 'Juiste Zorg op de Juiste Plek' en Europese adviesfuncties op het gebied van de toekomst van de zorg.

Marius was een hartelijke man die zich met hoofd, hart en ziel inzette voor zorg en welzijn. Vanuit visie en wijsheid wist hij mensen en organisaties te inspireren en te verbinden. Recent schreef een collega over hem: Hij liet zien dat geloof draait om liefde voor de wereld, voor de andere mens, en vernieuwing van de geest.

Zorgbeleid en het verbeteren van de kwaliteit van de zorg, liepen als rode draden door zijn leven. Hij deed ervaring op in het hele spectrum van lokaal tot Europees, van vrijwilligers / ervaringsdeskundigen tot specialisten en wetenschappers, van Raden van bestuur tot Raden van Toezicht, en van zorgorganisaties naar de burgers. Een geveugeld woord was: "Toezichthouden moet je positioneren, hebben we toen gezegd, tussen besturing en samenleving. Dus constant vragen: wat heeft die samenleving nodig en wat dragen wij in onze besturing bij aan die samenleving." Zodoende moeten Raden van Toezicht inspireren en ondersteunen.

Samen met Wouter Hart schreef hij het boek 'Verdraaide organisaties'. Volgens hen zijn organisaties 'verdraaid' omdat hun natuurlijke principes verloren zijn gegaan onder een lawine van onnatuurlijke management logica.

Onder zijn leiding heeft de Nederlandse Vereniging van Toezichthouders in Zorg en Welzijn (NVTZ) samen met Nederland zorgt voor elkaar (NLZVE) recent een boekje uitgegeven met tweeduizend hartverwarmende initiatieven, alleen al in de zorg ('Een houdbare samenleving in 2040'). Het is aan zijn visie en bezieling dat de Raden van Toezicht toegroeien naar "Raden van Verbinding". In een interview over het ecosysteem zegt hij: "Een RvT moet er primair zijn voor de maatschappelijke opgave en secundair voor de instandhouding van de eigen organisatie. De maatschappelijke opgave staat dus veel meer centraal. Toezien in samenspel met de samenleving. Wat draagt onze organisatie nu bij?"

Marius haalde zijn inspiratie uit regelmatige contacten met kwetsbare mensen, uit de bronnen die hem waren aangereikt in zijn jeugd en in zijn contacten binnen de Beweging van Barmhartigheid.

In een recent interview¹ naar aanleiding van het 25 jarig jubileum van die Beweging, waarvan hij van 2008-2013 voorzitter was, geeft Marius aan dat er veel voorbeelden zijn van mensen die voor elkaar zorgen, mensen die naar elkaar omzien. Dat nabuurschap in Nederland echt groeit. "Nabuurschap is natuurlijk gewoon een vorm van barmhartigheid (of in deze context "kleine goedheid"). Loop eens door een wijk, kijk goed en zie hoeveel wederzijdse aandacht en zorgzaamheid er is."

Verder zei hij: "Een beweging is ook het herkennen van die beweging in anderen."

"Het gaat om de beweging, niet om de organisatie. Je moet zelf geen instituut worden. Ga naar buiten en richt je op verbinding tussen al die mooie initiatieven."

Marius signaleerde behoefte aan herbronning. "Er is in de afgelopen jaren iets goed mis gegaan in de samenleving. Bij de overheden en bij de instituten. Die zijn vooral op geld gaan letten en op "meetbare kwaliteitsindicatoren". En daarmee verdween het hart van de zorg meer en meer uit beeld, want waar het echt om gaat is niet te meten. Controle en regelgeving gingen domineren en tegelijk was er nauwelijks nog aandacht voor de betrokkenheid op de "ander". "Maar we krijgen nu gelukkig oog voor de weeffouten die we in de systemen hebben laten ontstaan. We zien dat we de spirituele component hebben verwaarloosd".

¹

<https://www.barmhartigheid.nl/de-beweging-van-barmhartigheid-is-veel-groter-dan-je-zou-denken/>

Toch bleef hij optimistisch: "Als ik dan naar onze tijd kijk, zie ik dat steeds meer mensen het 'omzien naar elkaar' belangrijk vinden. Dat is een prachtige voedingsbodem voor een revolutie naar een barmhartiger wereld."

In de lijn van het gedachtegoed van Levinas pleitte hij vurig voor meer ruimte voor het Appèl van de ander, voor diens kwetsbaarheid, voor anders kijken en luisteren naar de wanhoop, om vandaar weer ruimte te maken voor hoop en creativiteit en voor medemenselijkheid.

Met grote dankbaarheid voor zijn geloof in het goede en voor zijn inspiratie en concrete inzet om systeem en kleine goedheid weer met elkaar in verbinding te brengen, kennen we hem postuum de Levins Zorgpenning toe.

Wij danken NVTZ dat zij deze penning in ontvangst wil nemen. We hopen dat zij een goede plek binnen uw hoofdkantoor zal krijgen.

Aanvullend willen wij u een cheque van € 1000,- overhandigen die we anders aan Marius hadden zullen geven. Gebruik deze bijdrage om zijn gedachtegoed te laten voortleven.

Rotterdam, 16 oktober 2024.

Joost Schrijnen, voorzitter

Levinas en De kleine goedheid

Tussen alle verwording van menselijke verhoudingen houdt de goedheid stand. Ze blijft mogelijk, ook al kan ze nooit een systeem of sociaal regime worden. Elke poging om het menselijke helemaal te organiseren is tot mislukken gedoemd.

Het enige wat levendig overeind blijft is de kleine goedheid van het dagelijks leven. Ze is fragiel en voorlopig. Ze is een goedheid zonder getuigen, in stilte voltrokken, bescheiden, zonder triomf.

Ze is gratis en juist daardoor eeuwig. Het zijn gewone mensen, 'simpele zielen', die haar verdedigen en ervoor zorgen dat ze zich telkens weer herpakt, ook al is ze volstrekt weerloos tegenover de machten van het kwaad.

De kleine goedheid kruipt overeind, zoals een platgetrapt grassprietje zich weer opricht. Ze is misschien wel 'gek', een 'dwaze goedheid', maar ze is tegelijk het meest menselijke in de mens.

Ze wint nooit, maar wordt ook nooit overwonnen!"

Dit citaat van Emmanuel Levinas, dat gebaseerd is op ideeën uit de roman *Leven en lot* (1961) van de Oekraïens-Russische schrijver Vasili Grossman (1905-1964), zet ons op het spoor van 'de kleine goedheid' als een bijzondere vorm van barmhartigheid. Het geeft ons ook een inkijk in de ziel en de werking van die kleine goedheid in ons menselijk samenleven.